

FREDERIK ALFAST DAMM

VEJEN TIL 12

EN BOG OM AT NÅ TOPPEN AF KARAKTERSTIGEN

TILLYKKE MED DIN NYE E-BOG!

FORORD

Denne bog er udgivet og skrevet af mig, Frederik Damm, student ved Albertslund Gymnasium fra 2016.

Bogen har til formål at afhjælpe de usikkerheder, mange har ved at skulle gå til eksamen enten i folkeskolen eller i gymnasiet.

Med en solid viden baseret på egne erfaringer, grundige interviews med undervisere og hundredevis af gymnasie- og folkeskoleelever, er bogen blevet til som en hjælp til elever fra 8. klasse til 3.g-elever, der lider af eksamensangst eller bare har behov for gode tips og tricks til at score 12-tallet til eksamen.

Jeg vil gerne takke alle, der har været med til at skabe denne bog. Alle lærere der har bidraget med viden, alle de elever der har fortalt om deres angst for det grønne bord ved eksamen og slutteligt skal der lyde en stor tak til Jakob Bank for kyndig vejledning ved. layout og udgivelse.

Mange hilsner

Frederik Damm

Udgivet d. 1/5 2017
Forfatter: Frederik Damm
Layout: Jakob Bank
Cvr nr.: 37633666
Udgivet i Danmark
1. udgave

INDHOLDSFORTEGNELSE

OM FORFATTEREN	2
INTRO	4
FØR EKSAMEN	6
<i>Påklædningens betydning.....</i>	<i>7</i>
<i>Mad.....</i>	<i>9</i>
<i>Fjern forstyrrelserne</i>	<i>9</i>
UNDER EKSAMEN	10
<i>Spørgsmålene</i>	<i>14</i>
<i>Eksamen – en salgssituation.....</i>	<i>14</i>
EFTER EKSAMEN.....	16
DE 7 GYLDNE	18

OM FORFATTEREN

Mit navn er Frederik Damm, jeg er 20 år gammel og manden bag bogen, *Vejen til 12*. Da jeg stod og skulle til mine allerførste eksaminer i folkeskolen og gymnasiet, manglede jeg en bog som denne. En praktisk guide til hvordan du nemt og uden besvær får lige netop den karakter du ønsker!

Bogen har til formål at afhjælpe de usikkerheder, mange har ved at skulle gå til eksamen enten i folkeskolen eller i gymnasiet.

Med en solid viden baseret på egne erfaringer, grundige interviews med undervisere og hundredevis af gymnasie- og folkeskoleelever, er bogen blevet til som en hjælp til elever fra 8. klasse til 3.g-elever, der lider af eksamensangst eller bare har behov for gode tips og tricks til at score 12-tallet til eksamen.

KONTAKT:
FREDERIK@VEJENTIL12.NU

INTRO

Min første eksamen nogensinde var kristendom i 9.klasse i folkeskolen. Jeg trak et spørgsmål om Martin Luther Kings tale, »I Have a Dream« og gik i gang med at analysere i forberedelseslokalet. Jeg har altid haft forholdsvis nemt ved det faglige i skolen og kunne derfor nemt gå i gang med at analysere og trække pointer ud fra teksten, men da forberedelsestiden var gået og min lærer, Lilly, med ordene »Så er det tid til eksamen, Frederik« åbnede døren, gik jeg fuldkommen i sort. Jeg vidste ikke i hvilken rækkefølge tingene skulle præsenteres, og der dukkede straks 100 spørgsmål op i hovedet på mig.

Skal jeg give hånd til censor?

Skal jeg sige hvilken tekst, jeg har trukket – eller ved de det godt?

Hvor hurtigt bør jeg tale?

Jeg gik stille og roligt i gang med min eksamen, og det gik da også nogenlunde, men mit hjerte har aldrig banket så meget som dengang, og jeg havde en dårlig fornemmelse i maven under eksamenen. Min præsentationsteknik var på ingen måder god og det var da også udelukkende grundet min stærke faglighed, at jeg fik scoret 12-tallet, men det havde været 10 gange lettere, hvis jeg dengang havde kendt til alle de lette point, der er at score til en mundtlig eksamen.

Jeg snakkede efter eksamenen med flere af mine klassekammerater, og størstedelen af dem havde det på samme måde – det var svært at vide hvad lærer og censor reelt ville se og høre til eksamen.

Jeg begyndte så senere på STX og et par måneder før den prøveeksamen, der hedder NV-eksamen, begyndte nogle af mine bekendte at købe de her bøger »Bliv bedre til at gå til eksamen«-bøger på 250 sider til 350kr, som i sig selv i virkeligheden var en eksamen at få kæmpet sig igennem. Jeg har selv læst alle disse bøger, og de er fyldt med tomme uprøvede

råd, enormt svære at læse igennem og ukonkrete for den almene elev, der bare mangler de sidste værktøjer til at kunne komme igennem en eksamenssituation med det bedste mulige resultat.

Heraf udsprang idéen til at lave denne nemme, konkrete og hands-on guide til elever i folkeskolen og gymnasiet, der ønsker genvejen til 12-tallet! – Så tillykke med, at du ikke har brugt en måned på at læse en doktorafhandling og en halv formue på alverdens bøger.

FØR EKSAMEN

Typisk vil du kende dine eksamensfag 1-2 måneder inden du skal til eksamen i folkeskolen eller gymnasiet. Derfor skal vi ingen stress have på, da vi nogenlunde ved hvad vi kommer op i – kommer du op i eksempelvis matematik eller samfundsfag, vil emnet i 99% af tilfældene være en opgave eller et spørgsmål, du har arbejdet med i undervisningen, så her bør der ingen overraskelser være.

I denne guide vil jeg ikke bruge ret meget tid på at fortælle, hvordan du husker dit materiale bedst muligt, hvilke læseteknikker der findes eller hvordan man analyserer en novelle, men primært fokusere på hvordan du kan forberede dig til eksamen, så du får det bedste resultat ud fra dine forudsætninger.

Ikke alle fag kan være éns yndlingsfag, men vi går ud fra, du har nogenlunde styr på stoffet inden du går ind til forberedelsen til din eksamen, right? Det vil fjerne store dele af den eksamensangst, mange lider af. Så langt så godt.

Når du sidder til dine 24min, 48min eller 24 timers forberedelsestid, er det virkelig her vi skal være skarpe, så din eksamen på typisk 15-20 min. forløber fuldkommen på dine premisser og så gnidningsfrit som muligt.

De vigtigste ting at have styr på her er:

Læs teksten/spørgsmålet igennem min. 2 gange og sikr dig, at du har forstået spørgsmålet

Markér de citater du benytter, så du nemt og hurtigt kan påpege dem for lærer og censor

Lav 3 overskuelige dispositioner, så både du, lærer og censor ved præcis hvad du vil gennemgå i præsentationen

Specielt det sidste råd er vigtigt, da det giver ubeskriveligt mange let-

te point at kunne fremvise en disposition, der kommer rundt om din fremlæggelse til lærer og censor. Husk på – de kender jo udmærket din tekst/opgave, men ved ikke hvilke elementer du vil trække ud af den og fokusere på. Det er simpelthen regel nr. 1 at lave og gennemgå din disposition for lærer og censor. Stille og roligt.

Et andet lille simpelt, men meget effektivt råd er lige at svinge armene et par gange – enten i forberedelseslokalet eller toilettet. Det får noget af din anspændthed til at forsvinde, og du vil fremstå mere afslappet og dermed også langt mere frisk inde til selve eksamen. Når du er ved at være færdig med din disposition, har svunget armene og er ved at være kampklar, så brug dette lille trick, som mange sportsudøvere bruger – nemlig visualisering.

Du skal simpelthen forestille dig hvad der skal til at ske. Hvilke spørgsmål kan de komme med, i hvilken rækkefølge skal du præsentere, vil du smile meget eller være mere afslappet? Prøv at komme hele vejen rundt og brug lige 30 sekunder på at visualisere de kommende 15-20 minutter.

PÅKLÆDNINGENS BETYDNING

Har du nogensinde tænkt over, hvor hurtigt du danner dit førstehåndsindtryk af et andet menneske? Forskningsresultater viser, at du har lige nøjagtig ét sekund til at danne det gode førstehåndsindtryk og her er påklædningen en af de allervigtigste faktorer.

Men bare rolig – det er ikke svært at skabe et godt førstehåndsindtryk på lærer og censor når du går ind ad døren til eksamen. Din lærer kender dig jo godt fra den daglige undervisning og kender dit faglige niveau nogenlunde, men underkend ikke vigtigheden af også at gøre et godt indtryk på ham/hende til din eksamen. Det er klart at censor er den vigtigste at imponere til din eksamen, da han/hun har det sidste ord i bedømmelsen af din karakter, så det er her der skal scores nogle lette point på førstehåndsindtrykket.

Der er få simple regler, du skal følge når du går til en mundtlig eksamen.

Hvad skal du undgå?

Drop den smarte T-shirt! – Censor hader hvis du tropper op i en t-shirt med et eller andet sløjt budskab eller lign.

Drop for mange farver! – Det mest ærgerlige ved en eksamen vil være at lærer og censor ikke hører hvad du siger, fordi de bruger alle deres øjnes kræfter på at se på dine pang-farver og ikke lytte til din flotte præsentation.

Hvad skal du SÅ gøre?

Keep it simple and clean! – Personligt har jeg altid gået til eksamen i en simpel mørk skjorte – navyblå eller sort og et par pæne lange bukser og rene sko. Der er mange muligheder her, men sørg for lige at have været i bad og have sat håret simpelt selvom du har læst op hele natten og skal til eksamen kl. 8:00.

Målet er her at udstråle SELVTILLID og ikke ligne en sjusket hjemløs, der skal til eksamen i nationaløkonomi.

Tilpas outfittet til den enkelte eksamen – Det kan måske lyde underligt, men der er faktisk mange billige point at hente ved at klæde sig korrekt på til den enkelte eksamen.

Til min eksamen i erhvervsøkonomi, var de spidse sko røget på, skjorten var strøget og den pæne blazer med matchende bukser var også en del af outfittet.

Når du sidder overfor en lektor fra CBS, der i sin fritid er censor i gymnasiet, giver det mange point at ligne en fra hans normale klientel, det er der ingen tvivl om.

Udover tøjet, så sørg for at have en mild parfume på – og ikke for meget af den. Der findes ikke noget værre for lærer og censor end at sidde og kvæles i en oversvømmelse af din nyeste Armani parfume. Hav en diskret parfume på, der ikke forstyrrer.

MAD

Husk ligeledes at have spist godt inden din eksamen. Ikke noget med hurtige energidrikke, men sørg først og fremmest for en god morgenmad, der ligger godt i maven og holder dit blodsukkerniveau stabilt, så du ikke bliver unødigt træt midt under din forberedelse og eksamen.

FJERN FORSTYRRELSENE

Det er vigtigt at du har slukket din mobiltelefon når du går til eksamen – uanset fag og eksamensform. Den skal og må ikke kunne forstyrre hverken dig selv eller lærer og censor. Giv den til en kammerat, smid den i jakkelommen eller tasken. Vigtigst af alt – sørg for at den ikke ringer under eksamen, det vil trække dig voldsomt ned.

UNDER EKSAMEN

Så er vi kommet til dét det hele handler om – selve eksamen. Systemet er indrettet således, at dine eksamenskarakterer tæller for mere end din personlighed og sociale kompetencer, så vi kan jo ligeså godt få de der 12-taller nu hvor vi er i gang.

Vi tager lige en opsummering.

Nu er du på et stadie, hvor du har styr på dit faglige stof, du har det rigtige tøj på, der signalerer professionalisme og du har fået fjernet de værste anspændtheder og forstyrrende elementer. Så nu skal der præsteres!

Hele eksamen starter med, at lærer henter dig i forberedelseslokalet og siger, at det nu er din tur. Han/hun åbner døren for dig ind til eksamen – og hér sidder han/hun, censor! Dette frygtindgydende væsen, der kun er ude på at slagte dig og få dig til at ligne en udvidende elev! Nej vel? Det er manges forestilling om censor, men censor er der kun med ét formål – at sørge for at eksamen forløber efter lovens forskrifter og at du får den karakter du har fortjent. Det er ikke sådan så din lærer er der med det formål kun at trække dig op og censor er der for at trække dig ned – tværtimod. De sidder der begge for at sørge for at eksamen forløber normalt og du får sagt de ting, du vil sige.

Når du kommer ind i eksamenslokalet er der én ting 9/10, jeg har interviewet, glemmer... At give hånd til censor. Det er simpelthen alfa omega for at danne det gode førstehåndsindtryk.

Du har jo det pæne tøj på og er godt forberedt, så hvorfor ikke score 50 lette point og lige udvise det sidste overskud? Godt så.

Så i samme sekund vi træder ind ad døren, rækker vi hånden frem til censor, siger pænt goddag og præsenterer sig selv ved navn. Personligt

har jeg altid forsøgt med en kort bemærkning som »Nå, er det hårdt arbejde at sidde her i dag?« eller »Sikke varmt det er i dag!«, simpelthen bare lige for at få brudt isen og ligesom starte et eller andet sted. Det medfører typisk et lille grin fra lærer og censor, og så starter dialogen helt naturligt. For eksamen er jo en dialog, så man kan ligeså godt starte med et grin.

Når du så har fået sat dig ned, udleverer du din disposition til lærer og censor, fortæller ganske stille og roligt om hvilken opgave du har trukket (f.eks. »Opgave nr. 5 omhandlende Den amerikanske borgerkrig«), og gennemgår din disposition slavisk og fortæller her hvilke punkter du ønsker at gøre mere ud af end andre. Husk at have 3-4 pæne dispositioner med, der ikke er krøllede og fyldt med grafiske finurligheder.

Her ved du nok at analyse + diskussionsdelen helt klart er de vigtigste og det er her du skal vinde en masse point. Skal du redegøre for et eller andet forløb, en historisk begivenhed eller andet – så vær fuldstændig skarp på årstal osv. på denne, så du kan stryge let henover den. Lærer og censor vil næsten aldrig stille uddybende spørgsmål til redegørelsen, da den sådan set bare skal vise at du ved hvad emnet handler om, hvilket du i årets gang og din dybere forberedelse selvfølgelig er blevet skarp på.

Det helt vildt smarte ved din disposition og din præsentation af den, det er at du fuldkommen selv kan styre eksamen. Er det ikke fedt? Du kan rent faktisk selv bestemme hvilke emner du vil ind på, i hvilken rækkefølge osv. Det ENDNU mere smarte ved det her, er at når du har gennemgået dit sidste punkt på dispositionen, kan lægge op til lige netop den diskussion, du ønsker. Det elsker lærer og censor i øvrigt også, så det er ren win-win. Jeg har altid brugt formuleringen: »Ja, det var så min fremlæggelse og nu synes jeg det kunne være interessant fortsat at diskutere videre omkring xxx« eller »Ja, det var egentlig min fremlæggelse, men jeg har flere gode pointer, jeg synes kunne være interessante at snakke om«.

Hvis du bruger de formuleringer her, sikrer du dig 2 ting.

1) At lærer og censor ikke pludselig begynder at bore i et emne, du føler dig utryk ved

2) At du har gemt nogle spændende pointer til den efterfølgende samtale, som virkelig viser dit overskud og viden omkring et emne.

Jeg var eksempelvis til AT-eksamen i 3.g, hvor jeg havde valgt »ytringsfrihed« som overemne, da vi var inde i en periode med meget debat omkring moskeer og hadprædikanter, og debatten rasede omkring hvad de måtte sige og skrive, så jeg fulgte godt med i nyhederne og kunne drage nogle fede pointer til aktuelle emner. Det giver dig med 100% sikkerhed en karakter op, hvis du gør det rigtigt.

Når du sidder til eksamen og vil præsentere dit materiale, er der nogle helt essentielle formuleringer, der scorer dig mange lette point. Du skal ikke lavet et kejtet forsøg på at tale som en advokat, men du kan alligevel godt, med små ændringer, formulere dig super skarpt, som igen vil imponere lærer og censor. Hvilken af følgende formuleringer synes du eksempelvis selv er bedst?

»Den her historie er grineren nok. Hovedpersonen er ret cool.«
eller

»Denne tekst bærer præg af et komisk sprog, hvilket medfører en øget interesse for især hovedpersonen«.

Det er selvfølgelig et tænkt eksempel, men kan du forstå hvad jeg mener? Du skal altså præsentere alle dine guldskorn let og overskueligt med et professionelt sprog, uden det bliver fuldkommen advokatagtigt og akavet.

Når du har brugt lang tid på at forberede dig, tage det korrekte tøj på, lave en fed disposition, give hånd til censor, starte dialogen korrekt og

så mister alle pointene på at tale som en skaterdreng, der prøver at spille smart – det ville være det dummeste overhovedet. Alle parametrene kan let spille sammen hvis vi øver os.

En anden enkel ting, jeg lige vil bruge et par linjer på er oplæsning. Du skal selvfølgelig læse de citater du bruger, op, men selve din præsentation **MÅ IKKE VÆRE OPLÆSNING**. Du kan have nok så mange fede pointer, men hvis du bare sidder og læser op, er det hele tabt på gulvet. Trust me.

Det handler altså om at øve sin fremlæggelse for venner/familie og kunne holde sit blik på skiftevis lærer, censor og sin tekst – så er du rigtig godt kørende!

SPØRGSMÅLENE

Som du ved, er lærer og censors rolle til eksamen at sørge for du får den karakter, dit niveau og præsentation afspejler. Derfor vil de altid stille et par uddybende spørgsmål, så de kan få dig helt op på 12 eller 10 hvis de føler du har mere i dig. Der er mange der frygter disse spørgsmål, men ro på. De gør det ikke for at grille dig.

Spørgsmålene udstikker 100% af dit emne og fremlæggelse og vil typisk bare være en uddybning af et analysepunkt eller en påstand, du er kommet med. Så svarer du bare ganske enkelt og roligt på spørgsmålet. Svar ALDRIG "Ja" eller "Nej" medmindre det er et meget, meget specifikt spørgsmål til matematik eksamen el. lign.

Hvad gør du hvis du ikke kan svare på spørgsmålet? Ja.. Rammer lærer/censor et spørgsmål du ikke kender svaret på, er der 3 ting at gøre:

- 1)** At spørge om lærer/censor vil uddybe spørgsmålet eller omformulere sig
- 2)** At forsøge at svare så godt du kan, eller dreje dit svar en smule væk fra spørgsmålet
- 3)** At være ærlig og sige at du ikke kender svaret

Mange tror at mulighed 3 vil være en katastrofe at sige, men det er det faktisk slet ikke. Vi er alle mennesker og ved ikke alt. Har du aldrig set en politiker svare fuldkommen ude i hampen på et spørgsmål? Det er fordi vedkommende er bange for at fremstå dum ved ærligt at erkende, han/hun ikke kender svaret, hvilket han/hun slet ikke bør gøre, da vi alle er mennesker og ingen ved alt.

EKSAMEN – EN SALGSSITUATION

Eksamen er på mange måder ligesom en jobsamtale eller andre situationer hvor man skal sælge sig selv eller et produkt. Jeg vil ikke til at

under-vise teoretisk i salg i dette afsnit, det er fuldkommen unødvendigt, men hvis du bruger alle de værktøjer jeg har nævnt, korrekt – så vil du helt automatisk sælge dig selv og din viden fuldkommen til et 12-tal, og det er jo det altoverskyggende mål!

Følger du denne guide, lover jeg dig at karaktererne vil stige for dig!

Det er dit job at blive god til det faglige, men er du ikke 12-tals eleven normalt, så skal vi nok få dig derop ved at score de mange lette point, jeg i denne bog har givet dig værktøjerne til.

EFTER EKSAMEN

Mange tror at eksamen er fuldkommen overstået efter man har modtaget sin karakter, men det er langt fra virkeligheden for de flestes vedkommende. En stor gruppe elever går nemlig med den følelse af at have gået i flere uger, måneder og ja – måske endda og læst op og forberede sig til en af de vigtigste dage i deres liv, nemlig eksamen og faktisk ikke få det resultat, de ønskede i form af en for lav karakter ift. deres forhåbning og forventning efter deres forberedelser, anstrengelser og lange aftenener. Er det så bare surt show, eller kan du som elev rent faktisk gøre noget for at påvirke din karakter efter den er givet?

Uanset om du går i folkeskolen, gymnasiet eller studerer på universitetet eller måske endda noget helt fjerde, kender vi alle til de skriftlige afleveringer. De er bare ikke til at komme udenom. Og hvad gør du her hvis din lærer giver dig en, efter din mening, for lav karakter? Jamen så spørger du jo naturligvis vedkommende om han/hun vil uddybe årsagen til netop hvorfor du ikke fik det 7, 10 eller 12-tal du havde håbet på. Hertil har læreren faktisk pligt til at uddybe sine overvejelser ift. den karakter du har fået.

Og guess what – det har han/hun også efter en eksamenssituation! Du har ALTID som elev ret til at få din karakter revurderet eller uddybet af læreren alene eller i samråd med censor. Du skal tænke på at din karakter sjældent er blevet besluttet af den ene eller anden part, men i diskussion og samråd mellem lærer og censor, så der er rig mulighed for at de to har været ganske uenige. Det hører nok til sjældenhederne at den ene part mener du bør få 02 og den anden skriver på et rungende 12-tal.

Husk her igen på, at din lærer og censor ikke er til eksamen for at grille dig og sørge for at du bliver kørt fuldkommen i sænk, men de er ansat og uddannet i at kunne finde frem til den helt rigtige karakter og via

uddybende spørgsmål forsøge at trække dig fra 4 til 7 eller få dig lige det sidste stykke op fra en 10'er til en lille 12-tal. Det vil i sidste ende formelt set være censor, der beslutter din endelige karakter, men du vil ofte opleve at der kan gå adskillige minutter fra din mundtlige eksamen er overstået indtil du bliver kaldt ind til det grønne bord igen for at høre resultatet af voteringen. I disse minutter drøfter lærer og censor din samlede præstation og vil sammen finde frem til den rette karakter. Skulle det vise sig at censor synes du ligger til et 7-tal og din yndlingslærer synes du bør få et 12-tal, så vil man som censor ofte kunne rykke sig op på et lille 10-tal, så karakteren afspejler den samlede vurdering mest muligt. Det skal dog noteres at censor sagtens kan holde på sin ret og kræve lige netop den karakterer, han eller hun mener du bør modtage.

Din uddannelsesinstitution er underlagt Undervisningsministeriets regler for de mindste detaljer ift. eksamen og naturligvis også for de klage-regler, som findes på området. Som hovedregel vil man have 14 dage til at indgive en skriftlig klage til skolen, hvor man argumenterer hvorfor man bør få en højere karakter end man modtog efter eksamen. Det er dog aldrig en garanti for at man modtager en højere karakter, og bestemt heller ikke en sikring af sin nuværende karakter. Det kan sagtens være at lærer og censor vil se på din præstation igen og trækker dig en karakter ned. Så det er ikke en gratis omgang bare at klage og håbe på det bedste, det kan have den pris at du faktisk går en karakter ned.

DE 7 GYLDNE

- 1)** Du får ikke karakterer for det, du ved – men det, du præsterer ved eksamensbordet.
- 2)** Sæt dig grundigt ind i reglerne for eksamen. Dvs. forberedelsestid, hvad bliver du bedømt på osv.
- 3)** Kend de praktiske forhold – du skal i god tid vide hvilket lokale eksamen foregår i, hvad tid og hvad må medbringe. Det skal ikke være ting der stresser dig.
- 4)** Præsenter dit indlæg i en grafisk oversigt – altså en disposition.
- 5)** Tal klart, tydeligt og professionelt.
- 6)** Start godt og slut endnu bedre. Ligesom vi har gennemgået – start med en overskuelig præsentation og afslut med nogle nye pointer, du ikke har præsenteret før. Det vil efterlade lærer og censor imponeret.
- 7)** Vær opmærksom på dit kropssprog. Udover det rette outfit er det vigtigt at smile, rette ryggen og benytte hænderne når du præsenterer.

**RIGTIG MANGE GANGE
HELD OG LYKKE MED EKSAMEN!**

Bogen har til formål at afhjælpe de usikkerheder, mange har ved at skulle gå til eksamen enten i folkeskolen eller i gymnasiet.

Med en solid viden baseret på egne erfaringer, grundige interviews med undervisere og hundredevis af gymnasie- og folkeskoleelever, er bogen blevet til som en hjælp til elever fra 8. klasse til 3.g-elever, der lider af eksamensangst eller bare har behov for gode tips og tricks til at score 12-tallet til eksamen.